

KONSERVASYON UYGULAMALARI

Kitap Şifahanesi ve Arşiv Dairesi Başkanlığı
Hacı Selim Ağa Yazma Eser Kütüphanesi
Hacı Selim Ağa Koleksiyonu-158
NİSAN-TEMMUZ 2014

Uygulama: Dilek BOZYİĞİT

TÜRKİYE
YAZMA
ESERLER
KURUMU
BAŞKANLIĞI

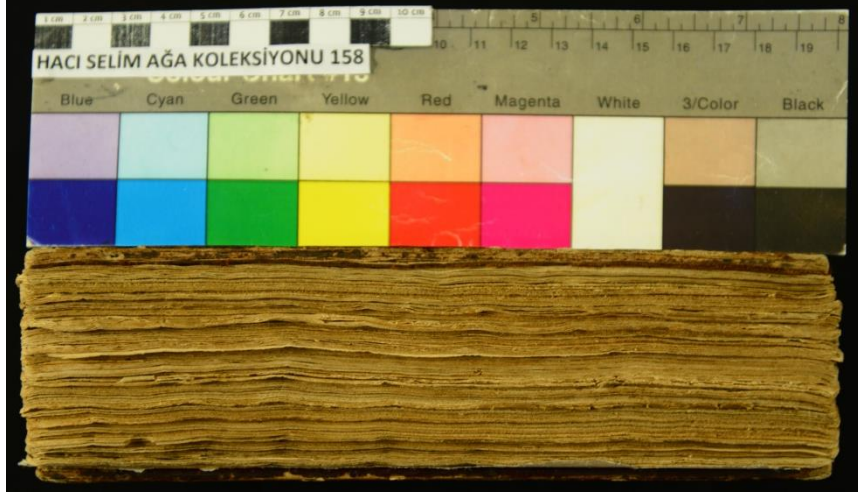
YAZMANIN TANIMI

Cilt

Eserin konservasyon öncesi durumu

Hacı Selim Ağa Kütüphanesine ait olan eser bir Hadis kitabıdır. Eserin sertabı ve miklebi yoktur. Ön ve arka kapaklarının üzerinde soğuk baskı gömme cilt tekniği uygulanmıştır. Şemse ve salbeklerin iç kısımlarındaki dendanlar altınla kontürlenmiştir. Önemli bir eser olmakla birlikte İstanbul Kütüphanelerinde 20 nin üzerinde nüshası bulunmaktadır. Müellifin ölümünden 90 yıl sonra istinsah edilmiştir. H. 997 tarihli eser en eski eser olmamakla birlikte eski sayılabilir. Ön-arka kapak dış kısımlarında bordo renk deri kullanılmış olup, iç kapaklarda ise siyah deri kullanılmıştır. Metin kısmında eserin kolon dikişleri kopmuş bu nedenle formalar dağılmıştır.

Konservasyon öncesi formalar dağılmış durumdaydı.

Cildin dışındaki bezemeler soğuk baskı gömme şemse tekniği ile yapılmış, şemse ve salbeklerin kenarlarındaki dendan içleri altınla kontürlenmiştir . Dış kapaklarda kıvıllı bordo renk, keçi derisi kullanılmıştır. Kapak içlerinde ise siyah renk keçi derisi kullanılmıştır ve süsleme bulunmamaktadır, tamamıyla sadedir..

Eserin cilt ölçüleri ;

	En	Boy	Kalınlık
Ön Kapak	: 18.5 mm	24.7 mm	3 mm
Arka Kapak	: 18.5 mm	24.6 mm	3 mm
Sırt	: 5.4 mm		
Ön Kenar	: 5 mm		
	En	Boy	Kalınlık
Miklep	:	24.6 mm	1.5 mm
Kısa Kenar	: 5.5 mm		
Orta Uzunluk	: 8.7 mm		

Sayfa ölçüleri ;

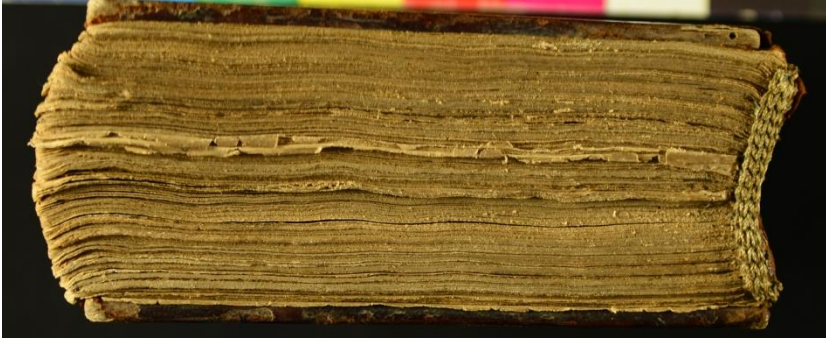
	En	Boy	Kalınlık
	18.5 mm	24.7 mm	4.5 mm

YAZMANIN TANIMI

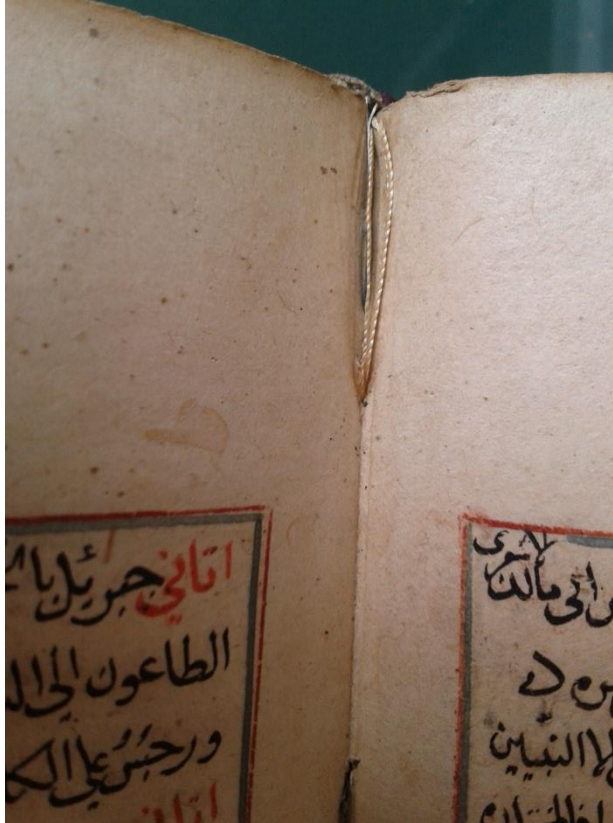
Metin

Serlevha sayfasında
Hacı Selim Ağa
Kütüphanesine ait
vakfiye kayıt mührü
bulunmaktadır.
Eserin sırt kısmı iç
bükey bir görünüm
almıştır.

Kolon dikişleri kopmuştur.

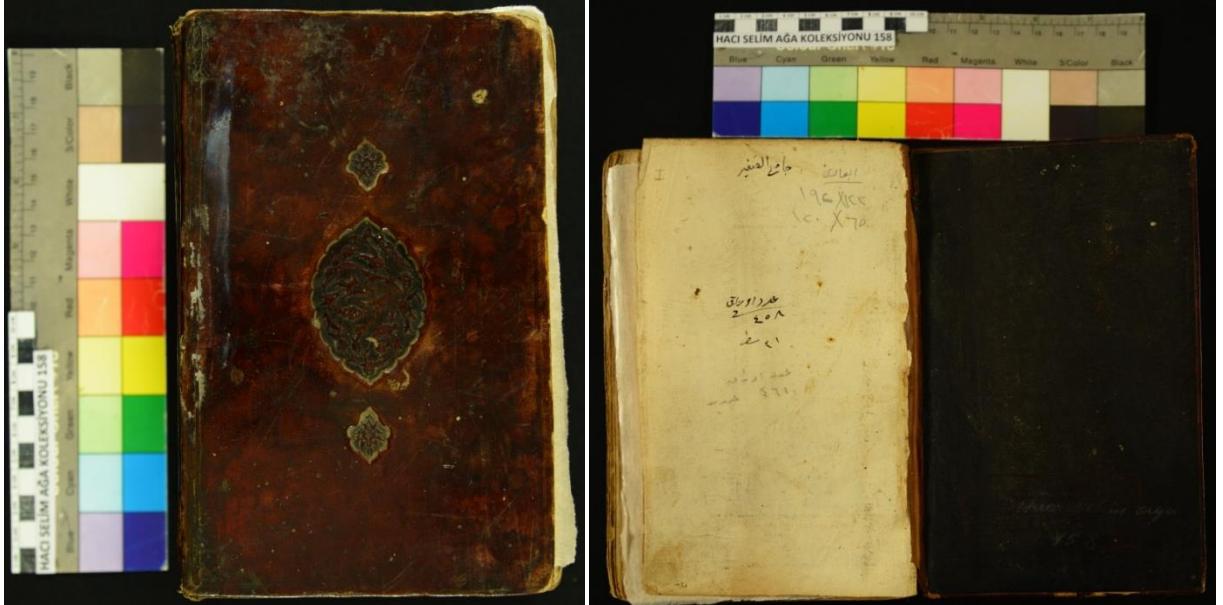

Kağıdı aherli, mühreli, krem renkli batı kağıdıdır, Hamuru heterojendir. Bazı sayfalarda filigrana rastlanılmıştır. Kağıtta geniş aralıklı süzgeç izi yazıya dik olup, lif yönü yazıya paraleldir. Yazı, siyah mazi mürekkebi ve kırmızı renk mürekkep kullanılarak yazılmıştır. Bir varakta 21 satır bulunmaktadır .Kağıt kalınlığı 6 - 8 mikron olarak ölçülmüştür.

BOZULMALAR

Cilt

Cildin sertabı ve miklebi yok olmuştur.Köşelerdeki murakkada tabakalara ayrılma, deri yüzeyinde kayıplar, deri de kızıllaşma, aşınma ve soyulmalara rastlanılmıştır .Derinin üst yüzeyinde saklama koşullarının yetersizliğinden kaynaklı boya artıklarına rastlanılmıştır.

Bordo renkli cildin yüzeyindeki soyulmalar nedeniyle deri kızıl bir renk almıştır. Cilt üzerinde çevre koşullarından kaynaklı lekeler mevcuttur.

Eseri oluşturan formların dikişlerinden koparak yerinden çıktığı görülmüştür. Yine deride soyulmalar, parça kayıpları, aşınma, cildin hareketli kısımlarında görülen yırtılmalar (muhat payının az bırakılmasından kaynaklıdır), lekeler, tozlanma bozulmalardır.

Sırt dikişini açık yeşil ibrişimle çift duraklı zincir dikişini olarak yapılmış. Ancak daha önce iki kez kolon ve sırt dikişini desteği görmüştür. Şirazesini yeşil ve krem renk koton ipliklerle balık sırtı tekniği ile örülmüş. Eserin baş ve etek kısmındaki şiraze örgüleri kopmuş ve kolon dikişleri dağılmıştır. Bu sebeple formalar birbirinden ayrılmış ve dağılmıştır.

BOZULMALAR

Metin Kısmı

Yazmanın metin kısmında görülen bozulmalar daha çok kolon ve sırt dikişlerinin kopmasından ve formların, cildin dışına taşmasından ortaya çıkmıştır. Sayfalarda kolon dikişinin yerleri yırtılmış, birçok formada iç sayfalar dikişten de koparak metin kısmından ayrılmıştır. Deformasyona uğramış sırt kısmı iç bükey oluşturmuş ve baş ve etek kısımlarında parça kayıpları ve eksiklikler oluşmuştur.

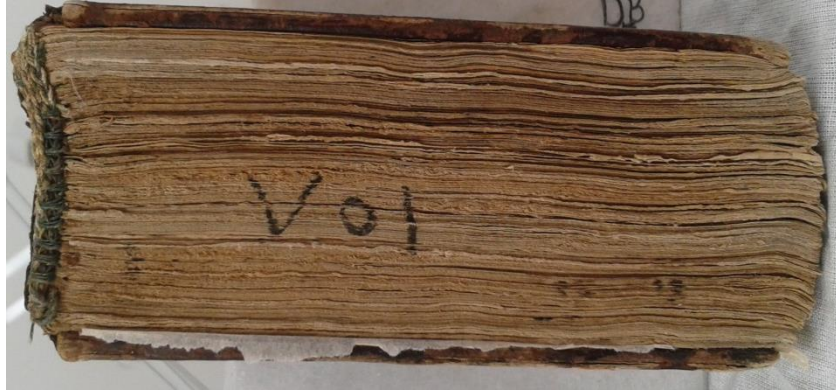

Sayfalarda küçük yırtıklar, kıvrılmalar ve katlanmalar tespit edilmiştir. Ciltten tamamen koparak ayrılan ve bu sebeple kenarları tahrip olmaya başlamış formlar konservasyon yöntemine karar verilmesinde belirleyici etken olmuştur. Tozlanma , lekeler yazmanın tamamında görülen bozulmalardır.

KONSERVASYON

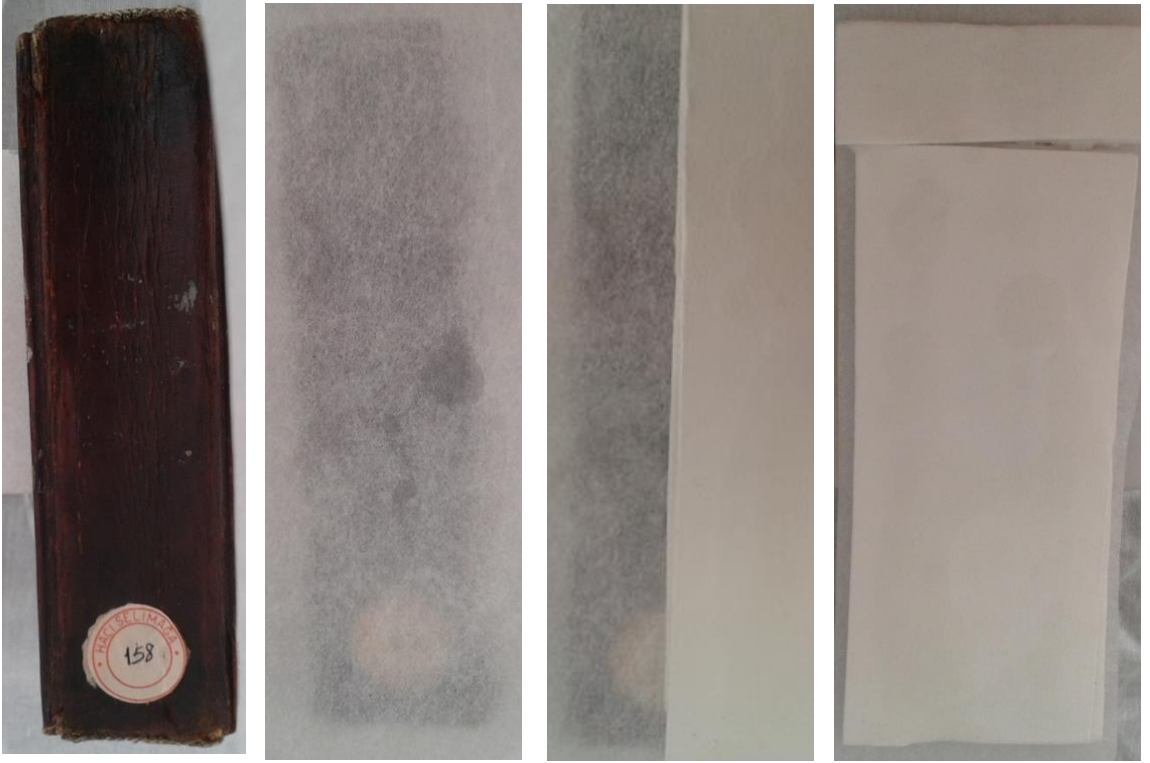
- Eserin ilk hallerinin fotoğraf çekimi yapılmıştır.
- Belgeleme formu doldurulmuştur.
- Fırça ve silgi ile kuru temizleme işlemi yapılmıştır.
- Kolon dikişlerinin kopması nedeni ile dağılan formalar yerine yerleştirildi.
- Yeni kolon dikişi %100 koton ipe tekrar dikilerek sağlamlaştırıldı.
- Metin kısmındaki eksik ve yırtık kısımlar uygun kalınlıkta (8mµ) Japon kağıdı ile sağlamlaştırıldı.
- Eserin cildindeki eksik kısımları tamamlamak için tıraşlanmış deri metal kompleksli boya ile uygun renk ve tonlarda boyanarak ,yeniden inceltilmiş ve tamamlama işlemleri için uygulanmıştır.
- Metil selüloz tozu ile cilt yüzeyindeki böcek delikleri dolduruldu ve akrilik ile renklendirilmiştir.
- Daha sonra kurutma kartonu nemlendirilerek , kısmındaki deformasyonun giderilmesi için bandajla sarılarak sırtın düzleştirilmesi işlemi yapılmıştır.
- Maroquin , cildin yüzey temizliği ve derinin yumuşatılması için kullanılmıştır.
- Onarımı biten eserin son hallerinin fotoğrafla belgeleme işlemi yapılmıştır
- Eserin teslim işlemi yapılmıştır.

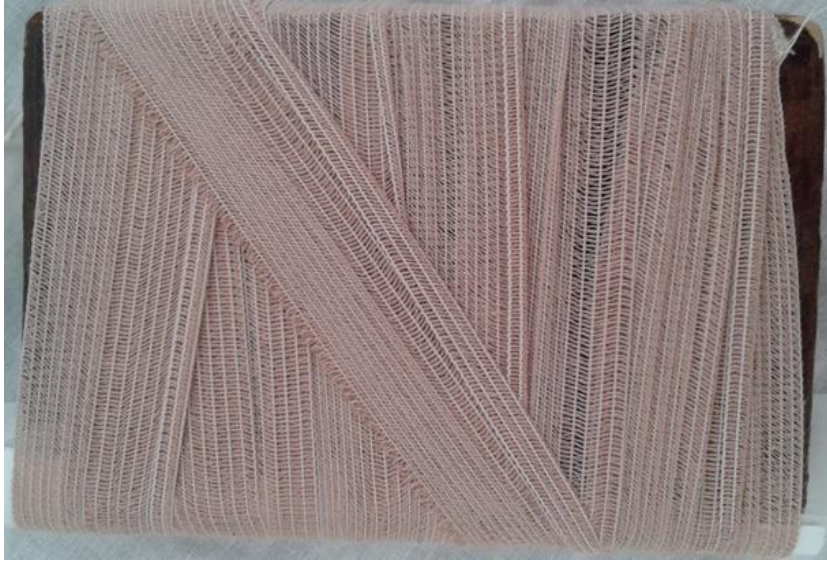
Eser açılmadan konservasyon işlemleri yapılmıştır. Baş kısmında çevre koşullarından kaynaklanan aşırı tozlanma mevcuttur.

İlk sayfalarında
yine parmak izi
lekeleri
görülmüştür.
Kuru temizlik
işlemi önce silgi
ve silgi tozlarını
temizlemek için
kullanılan fırça
ile yapılmıştır.

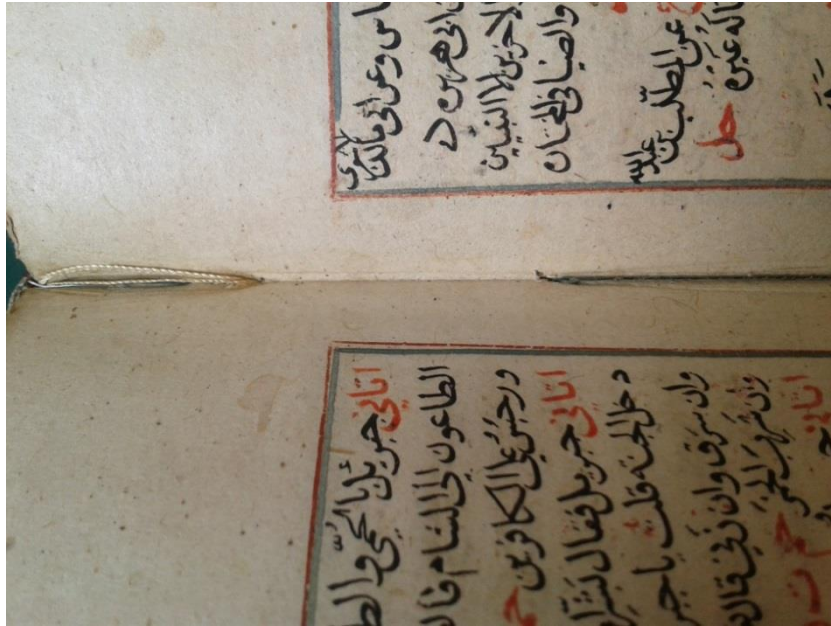

Eserin çevre koşullarından kaynaklı ve muhat payının az bırakılmasından kaynaklı iç bükey görüntüsünü düzeltmek için bir hafta boyunca fotoğraflarda görülen işlem sırasına göre hollytex, kurutma kartonu nemlendirilerek bandajla sıkı bir şekilde sarılarak muhafaza edilmiştir. Bu işlem bir hafta boyunca tekrarlanmıştır.

Bandajla sarılarak sırtın düzleştirilmesi sağlanmıştır.

Kolon dikişi iki kez onarım görmüştür. Bunun nedeni ciltteki muhat payının azlığından kaynaklanan kasılma nedeni ile dikişlerin kopmasıdır.

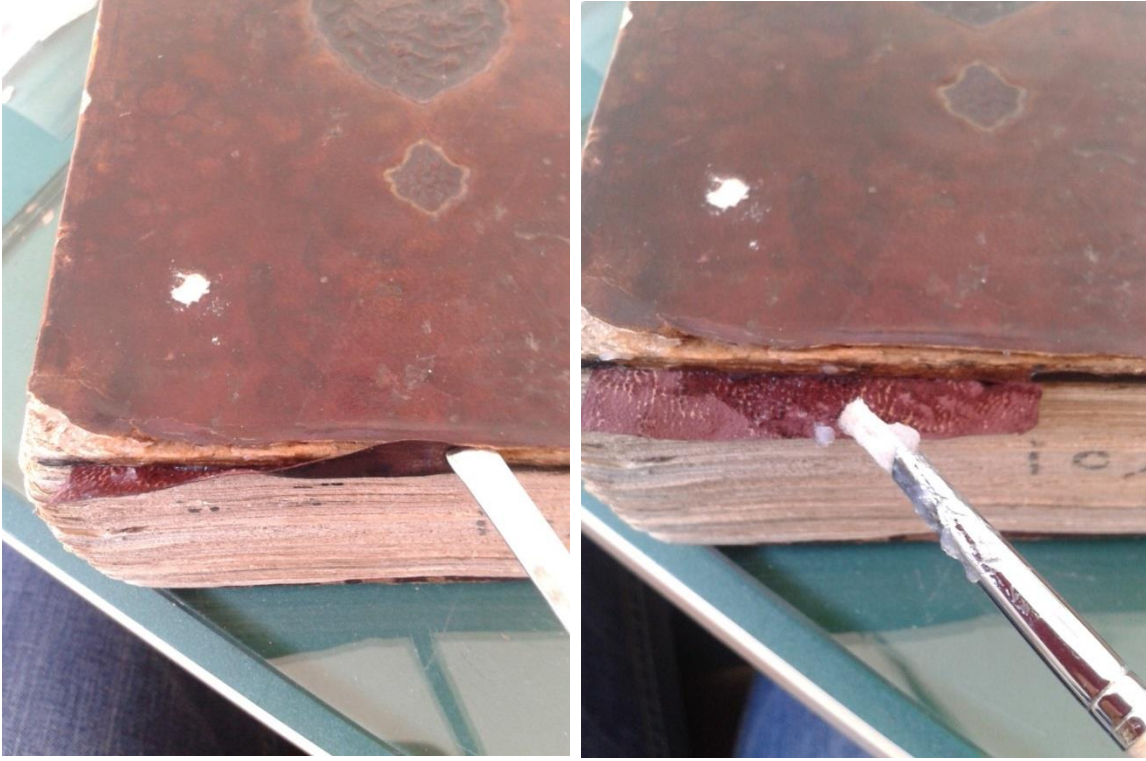
Forma ortaları bulunup tekrar kolon dikişi ve şiraze örgüsünün sağlaştırılması yapılmıştır.

Kolon dikişli dikilen eserin baş ve etek sırtındaki eksikler ve parça kayıpları nedeni ile orijinal deri renginde tıraşlanıp metal kompleks anilin boya ile boyanan deri parçaları ile onarımı yapılmıştır.

Kapak kenarlarındaki sürtünmeden ve aınmadan kaynaklı eksik kısımlar ın onarımı orijinal renkte boyanan deri parçaları ile tamamlanmıştır.

Böcek delikleri metil selüloz + selüloz tozu karışımı ile tamamlanmış, sulu boya ile de rötuş yapılmıştır.

Son olarak cildin iç ve dış kısmına derinin yüzeyini temizlemek ve yumuşaklık kazandırmak için Maroquin kullanılmıştır.

ÖNCESİ VE SONRASI

ÖN KAPAK

Onarım Öncesi

Onarım Sonrası

ARKA KAPAK

Onarım Öncesi

Onarım Sonrası

ÖN KAPAK İÇİ

Onarım Öncesi

Onarım Sonrası

ARKA KAPAK İÇİ

Onarım Öncesi

Onarım Sonrası

SIRT KISMI

Onarım Öncesi

Onarım Sonrası

ÖN KENAR

Onarım Öncesi

Onarım Sonrası

BAŞ KISMI

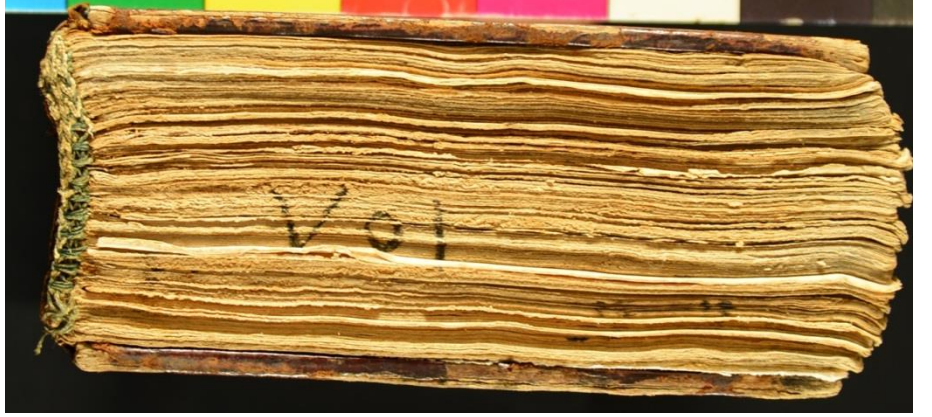
Onarım Öncesi

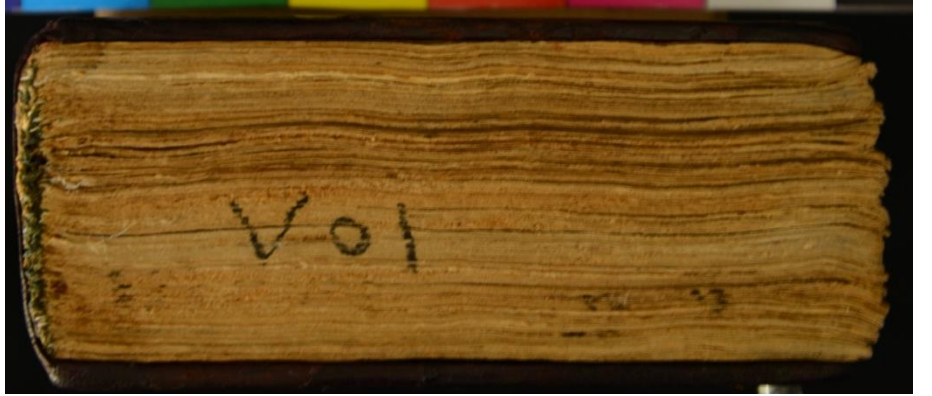
Onarım Sonrası

ETEK KISMI

Onarım Öncesi

Onarım Sonrası

KONSERVASYON SONRASINDA

Konservasyonu yapılan eserler, ameliyattan yeni çıkmış yaşlı hastalara benzer. Hassasiyetle ele alınmalı, sayfalar açılırken güç kullanılmamalı, incelenirken dikkat ve özen gösterilmelidir. Depo koşulları düzenli olarak takip edilmeli, eserler kendileri için özel olarak hazırlanmış olan katlamalı kutular içinde muhafaza edilmelidir.

The image features a minimalist abstract design. A large orange triangle is positioned on the left side, pointing upwards. To its right, a dark gray shape, resembling a trapezoid or a triangle with a missing top vertex, is placed. The two shapes meet at a sharp point at the top. The background is white. At the bottom center, the text 'www.yek.gov.tr' is written in a white, sans-serif font.

www.yek.gov.tr